

Burdurlu mahalli sanatçı Ahmet Ali Selçuk'un (1944-2011) hayatı, eserleri ve müzikal üslubu

The local musician of Burdur, Ahmet Ali Selçuk's (1944-2011) life, his works and his musical style

Ahmet Ali Selçuk¹, Cengiz Şengül²

¹ Seydişehir Şehit Muhsin Kiremitçi Fen Lisesi, Konya, Türkiye.

² Akdeniz Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Antalya, Türkiye.

ÖZ

Teke yöresi, Türkiye'nin güney batısında Antalya Körfezi ile Fethiye Körfezi arasında Akdeniz'e doğru uzanan yarımadadır. Özellikle çok erken tarihlerden beri yerleşim alanı olarak kullanılan bu coğrafya, önemli bir kültür mirasına sahiptir. Teke yöresinin kültür başkenti olarak kabul edilen Burdur ili, bu mirası önemli ölçüde taşıyan ve aktaran bir il olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Teke yöresi müziğine önemli katkılar sunmuş olan Burdurlu mahalli sanatçı Ahmet Ali Selçuk'un hayatı, eserleri ve müzikal üslubu ile ilgili verilerin incelenmesidir.

Bu çalışma nitel bir araştırma olup durum çalışması modeli ile desenlenmiştir. Veriler kaynak (doküman) taraması, görsel-ışitsel kayıtların incelenmesi ve yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir.

Ahmet Ali Selçuk'un, 1944-2011 yılları arasında yaşam sürdüğü, 13-14'lü yaşlarda yörenin önemli ustalarından birisi olan Mustafa Kara'nın (Hüyükü Arap) yanında çıraklık yaptığı ve meslek hayatı süresince; davul, zurna, bağlama, cura ve sipsi çalgılarını icra ettiği tespit edilmiştir. Burdur yöresine ait Türk halk müziği repertuarı içerisinde Ahmet Ali Selçuk'un bu kültüre emek verdiği 13 eserine ulaşılmıştır. Bu eserlerden müziği anonim olup kendisinin söz yazdığı 3, ustalarından ve yöre ekiplerinden duyup günümüze derleyerek aktardığı 5 ve kaynaklık ettiği 5 eser tespit edilmiştir. Eserlerden 12 tanesinin uzun hava (gurbet havası), 1'inin de kırık hava (9/8 teke zeybek) formunda olduğu görülmüştür. Eserlerden 10 tanesinin Gülizar, 1'inin Hüseyini, 1'inin Karcıgar ve 1'inin de Çargâh makam dizisinde olduğu belirlenmiştir. Ulaşılan eserlerden 11 uzun hava ve 1 kırık havanın notası bu çalışma içerisinde oluşturulmuştur. Ahmet Ali Selçuk'un özellikle yöreye özgü olan gurbet havalarının icrasında bağlama, vokal ve ses icrasında uyguladığı kendine has teknik ve tavırların olduğu ve bu çalım şeklinin 'Ahmet Ali Selçuk Tavrı' olarak yörede bilindiği ve uygulandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: mahalli sanatçı Ahmet Ali Selçuk, derleyen ve kaynak kişi, Türk halk müziği, Teke yöresi müzik kültürü, Burdur müzik kültürü

ABSTRACT

Teke region; It is a peninsula extending towards the Mediterranean between the Gulf of Antalya and the Gulf of Fethiye in the south-west of Turkey. This geography, which has been used as a residential area since very early times, has an important cultural heritage. Burdur province, which is accepted as the cultural capital of the Teke region, emerges as a province that carries and transfers this heritage to a significant extent. With this study, it is aimed to examine the data about the life, works and musical style of Ahmet Ali Selçuk, a local artist from Burdur, who has made important contributions to the music of the Teke region.

This study is a qualitative research and was designed with a case study model. Data were collected through resource

Ahmet Ali Selçuk – ahmetaliselcuk@gmail.com

Geliş tarihi/Received: 21.10.2024 – Kabul tarihi/Accepted: 27.11.2024 – Yayın tarihi/Published: 30.12.2024

Telif hakkı © 2024 Yazar(lar). Açık erişimli bu makale, orijinal çalışmaya uygun şekilde atıfta bulunulması koşuluyla, herhangi bir ortamda veya formatta sınırsız kullanım, dağıtım ve çoğaltmaya izin veren [Creative Commons Attribution License \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) altında dağıtılmıştır.

Copyright © 2024 The Author(s). This is an open access article distributed under the [Creative Commons Attribution License \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium or format, provided the original work is properly cited.

(document) scanning, examination of audio-visual recordings and semi-structured interviews. The obtained data were analyzed by descriptive analysis and content analysis.

Ahmet Ali Selçuk, who lived between 1944-2011 and apprenticed with Mustafa Kara (Hüyüklü Arap), one of the important masters of the region, at the age of 13-14. and throughout his professional life; It was determined that he played drum, zurna, baglama, cura and sipsi instruments. Within the Turkish Folk Music repertoire belonging to the Burdur region, 13 works of Ahmet Ali Selçuk, in which he contributed to this culture, were reached. Among these works, 3 works whose music is anonymous and written by him, 5 works that he heard from his masters and local teams and compiled and transferred to the present, and 5 works that he sourced were identified. It has been seen that 12 of the works are in the form of unmetered folk songs (expatriate songs), and 1 of them is in the form of broken folk song (9/8 teke zeybek). It has been determined that 10 of the works are in Gülizar, 1 in Hüseyini, 1 in Karcıgar and 1 in Çargah makam. The notes of 11 unmetered folk songs and 1 broken folk song from the works reached were created in this study. It has been concluded that Ahmet Ali Selçuk has unique techniques and manners that he applies in the performance of the baglama, vocals and voices, especially in the performance of the expatriate air that are unique to the region, and this style of playing is known in the region as 'Ahmet Ali Selçuk Attitude'.

Keywords: local artists Ahmet Ali Selçuk compiler and source person, Turkish folk music, Teke region music culture, Burdur music culture

1. GİRİŞ

Kültürün toplumlar içerisinde var olan; müzik, dans, dil, yeme-içme, inanış, giyim-kuşam, tarım, mimari gibi unsurlardan oluştuğu bilinmektedir. Belirli bir bölgede yaşayan topluluklar, buldukları yerin kültürünü benimsemiş ve göç ettikleri toplumlara bu kültürü aktarmışlardır. H. Zeki Büyükyıldız (2009) kültürü "Tarih boyunca toplumda yaratılan bütün maddi ve manevi değerler; bu değerlerden yararlanılması ve bu değerlerin gelecek kuşaklara aktarılması" olarak tanımlamıştır (Büyükyıldız, 2009, s. 19). Özellikle müzik ve kültür üzerine Ali Uçan (1996) ise "Müzik bir kültürleme, kültürlenme ve kültürleşme yolu, biçimi ve alanıdır" ifadelerini kullanmıştır (Uçan, 1996, s. 28). Türk kültürü içerisinde yer alan en önemli unsurlardan birisi de Türk Halk Müziği (THM)'dir. Türk kültürünün korunmasında, taşınmasında ve gelecek kuşaklara aktarılmasında THM'nin etkin bir rol oynadığı yadsınamaz bir gerçektir. THM'nin bölgelere göre farklı müzikal özellikler taşıyan çeşitli türleri bulunmaktadır. Bu türlerden başlıcaları; Karadeniz'de Horon, Doğu Anadolu'da Maya, Orta Anadolu'da Bozlak, Ege Bölgesinde Zeybek ve Akdeniz Bölgesinde Teke yöresi müzikleri şeklindedir.

Teke yöresi; Türkiye'nin güneybatısında Antalya Körfezi ile Fethiye Körfezi arasında Akdeniz'e doğru uzanan yarımadadır. Teke yöresinin konumu ile ilgili Sevilyay Gök Akyıldız (2016) "Burdur ve ilçeleri merkez olmak üzere; Denizli'nin Acıpayam, Serinhisar, Çameli, Muğla'nın Fethiye ve Köyceğiz'e kadar olan bölümü, Antalya'nın Korkuteli, Elmalı ve çevresi ile Afyon ilinin Dinar, Dazkırı, Başmakçı çevresi, Teke yöresi kültürünün görüldüğü ve yaşadığı bir çevre olarak bilinmektedir" şeklinde bahsetmektedir (Gök Akyıldız, 2016, s. 3). Özellikle çok erken tarihlerden beri yerleşim alanı olarak kullanılan bu coğrafya, önemli bir kültür mirasına sahiptir. Teke yöresinin kültür başkenti olarak kabul edilen Burdur ili bu mirası önemli ölçüde taşıyan ve aktaran bir ildir. Burdur'un kendi içerisinde çeşitli müzikal yapılarının ve çalma söyleme tekniklerinin olduğu bilinmektedir. Bu kültür içerisinde pek çok melodik ve ritmik eserler yer almaktadır. Burdur Halk Müziğinde de Geleneksel Türk Halk Müziği'ndeki (GTHM) ritmik tanımlamalarına uyan; ritimli, serbest ritimli ve karma ritimli ezgiler karşımıza çıkmabilmektedir. Ritimli şekilde icra edilen sözlü ve sözsüz eserler, ritimli vokal ve ritimli enstrümantal ezgiler şeklinde adlandırılmaktadır. Belirli bir ritim yapısı bulunan bu eserlerin geneline, halk arasında kırık hava da denilmektedir. Muzaffer Sarısözen (1962) kırık havaları: "Türküler ve oyun havaları gibi, ölçüsü ve ritmi belli olan parçalar" şeklinde ifade etmektedir (Sarısözen, 1962, s. 4). GTHM'de ritimsiz şekilde icra edilen sözlü ya da sözsüz eserler, serbest ritimli vokal ezgiler ve serbest ritimli enstrümantal ezgiler şeklinde adlandırılmaktadır. Belirli bir ritim yapısı bulunmayan bu eserlerin geneline, halk arasında 'Uzun Hava' denilmektedir. Mehmet Özbek (2014) uzun havaları "Ölçü ve düzüm bakımından serbest olduğu halde, belli bir dizisi ve bu dizi içinde belli bir seyri bulunan serbest ağızla söylenen halk ezgisi" şeklinde tanımlamıştır (Özbek, 2014, s. 192). GTHM'de hem ritimli hem de serbest ritimli ezgileri içinde barındıran, çoğunlukla belli bir seyir ve dizisi olan ezgiler karma (ritimli-serbest ritimli) ezgiler şeklinde adlandırılmaktadır. Bu ezgilerde çalgı bölümü ritimli, söz bölümleri ise serbest ritimli şekilde karşımıza çıkmaktadır. Emnalar (1998), karma (ritimli-serbest ritimli) ezgiler ile ilgili şu ifadelerle yer vermektedir: "Geleneksel Türk Halk Müziği'nin, yıllardır çeşitli araştırmacılar tarafından yapılan ezgisel sınıflandırılması, genelde; kırık havalar ve uzun havalar şeklinde olmuştur ve bunlara ait birbirlerine yakın tanımlamalar yapılmıştır. Ancak GTHM'nin repertuarı detaylı olarak incelenirse, kırık hava ve uzun hava tanımlamalarına uymayan pek çok ezgi ile karşılaşmaktadır. Bir başka ifade ile her iki guruba da uygunluk gösteren ezgiler karşımıza çıkmaktadır. Bu durum sözel icrada görülebildiği gibi, bazı ezgilerin sözel icraları serbest ritimli, eşlik eden enstrümantal ezgilerinin ise ritimli oldukları gözlenmektedir. İşte bu nedenle GTHM

ezgilerinin sınıflandırılmasında, bir üçüncü gurup yani, "Karma (karışık) ritimli ezgiler" bölümünün ilavesine ve bunların da yapılarına göre sınıflandırılmasına ihtiyaç duyulmuştur" (Emnalar, 1998, s. 490).

Burdur ili içerisinde zengin müzikal yapısı ile dikkat çeken yerlerden birisi de Tefenni yöresidir. Bu yörede çalma söyleme üzerine yetişmiş önemli mahalli sanatçılar bulunmaktadır. Bu sanatçılardan biri de Ahmet Ali Selçuk'tur.

Ahmet Ali Selçuk, ustalarından öğrendiği bağlama ve zurna çalgılarını geliştirmiş, çalgı ve ses icralarında kendine has üsluplar sergilemiş ve zaman içerisinde yöreye eserler kazandırmış bir mahalli sanatçı olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle yöreye has uzun havalar olan gurbet havalarının saz bölümlerinde uyguladığı 7/8'lik çalım stili, bu çalım esnasında uyguladığı teknik ve tavırlar ile zurna icrasında uyguladığı icra şekilleri dikkat çekici bulunmuştur. Ayrıca yapılan araştırmalar sonucunda A. Ali Selçuk'un müziği anonim sözleri kendine ait olan ayrıca derlediği ve kaynaklık ettiği türkülerin var olduğu görülmüştür.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Burdurlu mahalli sanatçı Ahmet Ali Selçuk'un (1944-2011) hayatını, müzikal yaşamını, müziği anonim sözleri kendisine ait olan eserleri, derlediği, kaynaklık ettiği eserleri ve bu eserlerin müzikal özelliklerini, bağlama-vokal ve zurna çalgılarıyla icra ettiği yöreye has olan gurbet havalarındaki müzikal üslubunu incelemektir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma, Burdurlu mahalli sanatçı Ahmet Ali Selçuk'un hayatı ve müzikal yaşamı ile ilgili verilerin ortaya konulması, bilinen ya da bilinmeyen eserlerinin tespit edilerek çoğunlukla notalanmamış eserlerinin notaya alınması, çalgı ve ses icrasında karakteristik özellikler gösterdiği düşünülen noktaların tespit edilerek literatüre kazandırılması açısından önem arz etmektedir.

2. YÖNTEM

Yapılan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2006) göre nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 39).

Veriler; kaynak (doküman) taraması, görsel ve işitsel kayıtların incelenmesi ve yarı yapılandırılmış görüşme sonrasında toplanmıştır. Araştırmada, nitel verileri anlayabilmek amacıyla betimsel analiz, derinlemesine inceleme ve yorumlama yapabilmek amacıyla da içerik analizi kullanılmıştır. "Betimsel analiz, birden çok veriye ulaşma şekliyle elde edilen bulguların belirlenmiş temalara göre özetlenerek yorumlanmasıdır" (Özdemir, 2010, s. 336). İçerik analizi ile ilgili Yıldırım ve Şimşek (2006), "İçerik analizinde birbirine benzeyen, birbiriyle ilişkili olan veriler belirli tema ve kavramlar çerçevesinde bir arada toplanır. Ardından bu veriler açık ve net bir biçimde ortaya konularak anlaşılır bir şekilde düzenlenir ve yorumlanır" bilgilerini aktarmaktadırlar (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 227).

Çalışmanın birinci bölümü olan "Ahmet Ali Selçuk'un Hayatı ve Müzikal Yaşamı" bölümünde; kaynak (doküman) taraması yapılmış ve yarı yapılandırılmış görüşme soruları uygulanmıştır. İkinci bölümü olan "Ahmet Ali Selçuk'un Müziği Anonim Sözleri Kendisine Ait Olan, Derlediği ve Kaynaklık Ettiği Eserler ve Bu Eserlerin Müzikal Özellikleri" bölümünde; kaynak (doküman) taraması ile yarı yapılandırılmış görüşme soruları uygulanmış, görsel ve işitsel kayıtlar incelenmiştir. Üçüncü bölümü olan "Ahmet Ali Selçuk'un Bağlama-vokal ve Zurna ile İcra Ettiği Yöreye Has Olan Gurbet Havalarındaki Müzikal Üslubu" bölümünde ise Selçuk'un bağlama-vokal ve zurna icralarının bulunduğu iki gurbet havası incelenmiş ve bu eserlerin müzikal analizi yapılmıştır. İncelemeler sonucunda Ahmet Ali Selçuk'a ait 8 adet doldurulmuş kaset kaydı ve 5 video kaydı elde edilmiştir. Yapılan kişisel görüşmelerden müziği anonim sözleri kendisine ait olan 3 eser, görsel ve işitsel kayıtların incelenmesi sonucu derleyici olduğu 5 eser ve doküman (kaynak) taraması sonucunda TRT THM repertuarında kaynak kişi olarak bulunduğu 5 eser olmak üzere toplam 13 eser tespit edilmiştir. Kaynak kişi olarak bulunduğu 5 eserden 1 tanesinin notasına ulaşılmış, diğer 12 eser ile ilgili herhangi bir notaya ulaşılamamıştır. Söz konusu 12 eser, bu çalışma içerisinde nota yazım programı (Finale 2014) kullanılarak notaya alınmıştır. Tüm eserler ile ilgili kimlikleme bilgilerine ise nota materyallerinin alt kısmında yer verilmiştir.

Ahmet Ali Selçuk'un hayatı, müzikal yaşamı, eserleri, bu eserlerin müzikal özellikleri, bağlama-vokal ve zurna icrasının bulunduğu yöreye has olan gurbet havalarındaki müzikal üslubu ile ilgili elde edilen veriler, betimsel analiz ve içerik analizi kullanılarak bulgulara dönüştürülmüştür.

2.1. Araştırmanın Etik İzinleri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Akdeniz Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 09.10.2024

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 1034482

Evrak karar sayısı: 415

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5543&eD=BSN23NU123&eS=1034482>

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırma bulguları ve bu bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır.

3.1. Ahmet Ali Selçuk'un Hayatı ve Müzikal Yaşamı

Ahmet Ali Selçuk, 1944 yılında Burdur'a bağlı Tefenni ilçesinin Hasanpaşa köyünde doğmuştur. Babası Mehmet Selçuk, annesi Zeynep Selçuk'tur. Eğitimini, Hasanpaşa İlköğretim Okulu 5. Sınıfta tamamlayarak okul hayatını sonlandırmıştır. Askerliğini Burdur ve Ankara-Polatlı'da tamamlamış, 1962 yılında Feride Selçuk ile evlenmiştir. Bu evliliğinden Kadir, Fatma, Bayram ve Seval adında dört çocuğu olmuştur (Eşi Feride Selçuk ile kişisel iletişim, 13 Haziran 2022). Ahmet Ali Selçuk'un küçük yaşlardan itibaren ailesinin yanında çiftçilik ve hayvancılıkla uğraştığı ve ailesine yardımcı olduğu bilinmektedir. 01 Temmuz 2011 yılında da vefat etmiştir

Ahmet Ali Selçuk, küçük yaşlarda bulunduğu kültürel ortamlar sebebi ile müziğe ilgi duymaya başlamıştır. Ailesinin Tefennili Ahmet Yamacı'nın sülalesinden olması ve bulunduğu yöredeki Mustafa Kara (Hüyükü Arap), Ahmet Çelik (Sağır Amad), Cafer Kılınç (Topal Cafer) gibi birçok usta mahalli sanatçıyı düğünlerde dinlemesi Selçuk'u müzikal anlamda etkilemiş ve müzik sanatına yönlendirmiştir. 13-14'lü yaşlarda Tefenni bölgesinin önemli yöresel ustalarından 'Hüyük Arap' lakabı ile bilinen Mustafa Kara'nın yanında çıraklığa başladığı ve süreç içerisinde davul, zurna ve bağlama çalgılarını öğrenmiştir. Askerlik dönüşünde ustası Mustafa Kara'nın müsaadesi ile kendi ekibini oluşturduğu, düğünlerde; bağlama, davul, zurna, cura, sipsi gibi çalgılar icra ettiği, bağlama, zurna ve ses icrasında ustalaşmasının halk müziği alanında yörenin önde gelen isimlerinden biri haline gelmesinde etkili olmuştur. Ahmet Ali Selçuk'un müzikal icralarını; yöre düğünlerinde, köy odalarında, konser ve festivallerde, radyo ve televizyon programlarında ve çeşitli kültürel faaliyetlerde sürdürdüğü ayrıca o yıllardaki imkânlar doğrultusunda radyolarda ya da evde doldurulan bantlarda müziğini icra ettiği bilinmektedir.

3.1. Ahmet Ali Selçuk'un Müziği Anonim Sözleri Kendine Ait Olan, Derlediği ve Kaynaklık Ettiği Eserler ve Bu Eserlerin Müzikal Özellikleri

Teke yöresi repertuarına ait halk ezgileri içerisinde Ahmet Ali Selçuk üç farklı şekilde karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan ilki sözleri kendisine ait, müziği ise anonim olan eserlerdir. İkincisi, gerek ustalarından gerek ise yöre insanından duyup derlediği ve günümüze taşıdığı eserlerdir. Üçüncüsü ise kendisinden dinlenerek notaya alınan, TRT Türk Halk Müziği repertuarına kaydedilen ve bu kimlikleme içerisinde kaynak kişi olarak gösterildiği eserlerdir. Ahmet Ali Selçuk ile ilgili bu eserlere kaynak (doküman) taraması, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve görsel-ışitsel kayıtlar sonucunda ulaşılmıştır. Eserlerin notası verildikten sonra altlarında eserle ilgili kimlikleme bilgilerine yer verilecektir. Ayrıca eserlerin içerisinde yer alan yöresel kelimeler, bölgede yaşayan kişilere danışılarak gerçek anlamlarına çevrilmiş ve nota materyallerinin alt kısmında açıklanmıştır.

3.2.1. Sözleri Ahmet Ali Selçuk'a, Müziği Anonim Olan Eserler ve Bu Eserlerin Müzikal Özellikleri

Yapılan araştırma sonucunda sözleri Ahmet Ali Selçuk'a ait, müziği ise anonim olan üç eser tespit edilmiştir. Aşağıda bu eserlere ait notalar ve türkülere ait kimlikleme bilgileri şu şekildedir:

3.2.1.1. Sözleri Ahmet Ali Selçuk'a ait "Deli Dediler Aman Agamda Ben Deli Miyim" İsimli Gurbet Havası

Nota Materyali

"DeliDediler Aman Agamda Ben Delimiyim" İsimli Gurbet Havası'nın Notası

DELİ DEDİLER AMAN AGAMDA BEN DELİ MİYİM

YÖRESİ : BURDUR/TEFENNİ
SÖZ : AHMET ALİ SELÇUK
MÜZİK : ANONİM
SAZ SÜRE : ♩ = 140

DERLEYEN ve NOTAYA ALAN:
AHMET ALİ SELÇUK (TORUNU)

Serbst
YADA DELİ DE Dİ LER AMAN AGAMDA BEN DE... LİMİ... YI... M

Saz Bölümü

Serbst
DE... RE LE RİN DE BOZ BULA Nİ... K SE Lİ... YI... M SE Lİ YI... M

Saz Bölümü

Serbst
SE Lİ... YI... M

Saz Bölümü

Serbst
BAH... ÇENİZDE AÇILMIŞ AMAN AGAM TOMURCU... K GÜLÜ... YI... M

Saz Bölümü

Serbst
GÜL... LER AÇ SA DA BE NİM GÖNLÜ... M A ÇIL... MA... Z

Serbst
A ÇIL... MA... Z

Saz Bölümü Finali

NOT: ARA SAZ OLARAK BAŞTAKİ SAZ BÖLÜMÜ ÇALINIR.

**DELİ DEDİLER AMAN AGAMDA BEN DELİMİYİM
DERELERİN BOZ BULANIK SELİYİM
BAHÇENİZDE AÇILMIŞ AMAN AGAM TOMURCUK GÜLÜYÜM
GÜLLER AÇSADA BENİM GÖNLÜM AÇILMAZ**

**GÖLESİDİR AMAN AGAM DA BİZİM DAĞLAR GÖLESİ
UÇAN TURNALARDAN ALDIM AVAZI
KİMİ ALLAR GIYMIŞ AMAN AGAMDA KİMİ BEYAZI
YA DA HANGİSİNDEN AYIRAYIM GÖNLÜMÜ**

Gölesi: Dağlarda Bulunan Sular (Yöre Ağzı)

Sözü Ahmet Ali Selçuk'a ait, müziği ise anonim ezgi ile oluşturulmuş bu uzun havaya, Selçuk'un arkadaşı ve köylüsü olan Bayram Aşık'ın arşivinden ulaşılmıştır. Eser'in Gülizar makamsal dizide olduğu görülmektedir. Ritimli ve serbest ritimli form yapısında olduğu için karma form içerisinde yer alan bu gurbet havasının ritimli olan bölümü (saz bölümü) 7/8'lidir. Düzümü ise 3+2+2 şeklindedir. Söz bölümü ise serbest ritimlidir. Şiirin her mısra sonrasında bir saz bölümü yer alır ve bu melodik yapı 7/8'lik olarak icra edilir. Birinci kıta bittikten sonra tekrar baştaki saz çalınır ve hemen hemen aynı notasyon kullanılarak ikinci kıta okunur.

3.2.1.2. Sözleri Ahmet Ali Selçuk'a ait "Uçtu mu Ola Yaylamızın Keklik Alayı" İsimli Gurbet Havası

Nota Materyali 2

"Uçtu mu Ola Yaylamızın Keklik Alayı" İsimli Gurbet Havası'nın Notası

UÇTU MU OLA YAYLAMIZIN KEKLİK ALAYI

YÖRESİ : BURDUR/TEFENNİ AKTARAN : KADİR SELÇUK
SÖZ : AHMET ALİ SELÇUK NOTALAYAN: AHMET ALİ SELÇUK (TORUNU)
MÜZİK : ANONİM

SAZ SÜRE : ♩ = 150

NOT: ARA SAZ OLARAK BAŞTAKİ SAZ BÖLÜMÜ ÇALINIR.

UÇTUMU OLA DA YAYLAMIZIN KEKLİK ALAYI
DÖNDÜMÜ OLA DA SEVDİĞİM GURBET EL DEN Sİ LAYI
YAKTILARMI DA SEVDİĞİM DE SARI SAÇI NA DA SARI KINAYI
YÜRÜDÜMÜ A DOSTLAR SEVDİĞİMİN DÜĞÜN ALAYI

BİZİM KÖYÜN GARA PINARI
ŞIRIL ŞIRIL AKAR SULARI
ÇOK SALLANMA GARA GÖZLÜM GÜL SİNELERİN DOMARI
ELLEMEN DELİKANLILAR ORDAN ALSIN SULARI

Domarmak: Tomurcuklanmak

Sözü Ahmet Ali Selçuk'a ait, müziği ise anonim ezgi ile oluşturulmuş bu uzun hava, bu çalışma sırasında oğlu Kadir Selçuk tarafından aktarılmıştır. Eser'in Gülizar makamsal dizi özelliklerini taşıdığı görülmektedir. Ritimli ve serbest ritimli form yapısında olduğu için karma form içerisinde yer alan bu gurbet havasının ritimli olan bölümü (saz bölümü) 7/8'liktir. Düzüümü ise 3+2+2 şeklindedir. Bu eserin söz bölümü serbest ritimlidir. Şiirin

her mısra sonrasında bir saz bölümü yer alır ve bu melodik yapı 7/8'lik olarak icra edilir. Birinci kıta bittikten sonra tekrar baştaki saz bölümü çalınır ve hemen hemen aynı notasyon kullanılarak ikinci kıta okunur.

Nota Materyali 3

"Yağmur Yağar Şipildenler Olmadan" İsimli Gurbet Havası'nın Notası

YAĞMUR YAĞAR ŞİPİLDENLER OLMADAN

YÖRESİ : BURDUR/TEFENNİ
SÖZ : AHMET ALİ SELÇUK
MÜZİK : ANONİM

SAZ SÜRE : ♩ = 150

AKTARAN : AHMET TURGUT
NOTALAYAN: AHMET ALİ SELÇUK (TORUNU)

Serbist
28. YAĞ MUR... DAYAĞAR Şİ PİL DEN LE... R OL MA... DA... N O... F

Saz Bölümü
29.

Serbist
33. AL LIDA YORGANLA RIN PERVAZ LA RI... SOLMA DA... SOLMADA... N

Saz Bölümü
34.

Serbist
37. SOL MA... DA... N

Saz Bölümü
35.

Serbist
39. GEL Gİ DE LIM DE TO PULAK BOYLUM DAĞ LA... R BA ŞI NA... O F

Saz Bölümü
40.

Serbist
44. A NA... BABAN HABARLARI... OL MA... DA... N OL MA DA... N

- 2 -

Serbist
45. OL MA... DA... N

Saz Bölümü Finali
46.

NOT: ARA SAZ OLARAK BAŞTAKİ SAZ BÖLÜMÜ ÇALINIR.

YAĞMURDA YAĞAR ŞİPİLDENLER OLMADAN	OF
ALLIDA YORGANLARIN PERVAZLARI SOLMADAN	OF
GEL GİDELİMDE TOPULAK BOYLUM DAĞLAR BAŞINA	OF
ANAN BABAN HABARLARI OLMADAN	
ŞAVKLI YILDIZDA DOĞDU ÇIKTI İNCEDEN	OF
ŞAVKI VURDU PENCEREN BACADAN	
UYKUSUZ MU KALDIN TOPULAK SAÇLIM DÜNKİ GECEDEN	OF
UYKULARDAN DA FAYDA BULAN VARMI OLA	

Şipilden : Yağmur Sonrası Oluşan Çamur
Topulak : Kısa Boylu
Habar : Haber
Şavk : Işık

Sözü Ahmet Ali Selçuk'a ait, müziği ise anonim ezgi ile oluşturulmuş bu uzun hava, bu çalışma sırasında A. Ali. Selçuk'un meslektaşı ve arkadaşı olan Ahmet Turgut tarafından aktarılmıştır. Eser'in Gülizar makamsal dizi

özelliklerini taşıdığı görülmektedir. Ritimli ve serbest ritimli form yapısında olduğu için karma form içerisinde yer alan bu gurbet havasının ritimli olan bölümü (saz bölümü) 7/8'liktir. Düzümü ise 3+2+2 şeklindedir. Söz bölümü ise serbest ritimlidir. Şiirin her mısra sonrasında bir saz bölümü yer alır ve bu melodik yapı 7/8'lik olarak icra edilir. Birinci kıta bittikten sonra tekrar baştaki saz çalınır ve hemen hemen aynı notasyon kullanılarak ikinci kıta okunur.

3.2.2. Ahmet Ali Selçuk'un Derlediği Türküler ve Bu Eserlerin Müzikal Özellikleri

Ahmet Ali Selçuk'un yöredeki ustalardan ve yöre insanından duyup derlediği ve günümüze taşıdığı beş eser tespit edilmiştir. Bunlardan biri kırık hava, diğerleri ise uzun hava şeklindedir. Bu eserlere ait notalar bu çalışma içerisinde oluşturulmuştur. Aşağıda bu eserlere ait notalar ve türkülere ait kimikleme bilgileri şu şekildedir.

Nota Materyali 4

"Dağda Kuzu Yayılır" İsimli Kırık Zeybek Eserinin Notası

DAĞDA KUZU YAYILIR VAY AMAN

YÖRESİ : BURDUR - TEFENİ
SÖZ-MÜZİK : ANONİM
KAYNAK : AYSEL ERERMAN

DERLEYEN : AHMET ALİ SELÇUK
AKTARAN : AYŞE SELÇUK - SEVAL BAYAR
NOTAYA ALAN : AHMET ALİ SELÇUK (TORUNU)

DAĞ DA KU ZU YA YI LIR VA Y VA Y A MAN
ME ŞE ME ŞE YE BEN ZER

ÇAM İ CI NE DA GI LIR VA Y VA Y A MAN
ME ŞE Şİ ŞE YE BEN ZER

ÇAM İ CI NIN KI Z LA RI VA Y VA Y A MA N
Bİ ZİM KÖ YÜN OĞ LAN LA RI

GO CA DI YE BA GI RIR VA Y VAY A MAN
OL MUŞ ES ŞE GE BEN ZER

NOT: ARASAZ TEKRARINDA VOKAL "LE LE LE" HECELERİ İLE SAZA EŞLİK EDEBİLMEKTEDİR.

DAĞDA KUZU YAYILIR (Vay Vay Aman)
ÇAM İÇİNE DAĞILIR (")
ÇAM İÇİNİN KIZLARI (")
GOC A DİYE BAĞIRIR (")

MEŞE MEŞEYE BENZER (Vay Vay Aman)
MEŞE ŞİŞEYE BENZER (")
BİZİM KÖYÜN OĞLANLARI (")
ÖLMÜŞ EŞEĞE BENZER (")

Yöresi Burdur Tefenni, kaynak kişisi A. Ali. Selçuk'un kız kardeşi Aysel Ererman olan bu eserin derleyicisi Ahmet Ali Selçuk'tur. Selçuk'un kızı Seval Bayar ve gelini Ayşe Selçuk'un bu çalışma sırasında bize aktardığı bu eserin, hüseyini makamsal dizi özelliklerini taşıdığı görülmektedir. Kırık hava formu içerisinde yer alan bu eser 9/8'lik ritim kalıbında, düzümü ise 2+2+2+3 şeklindedir. Bu türkü Seval Bayar ve Ayşe Selçuk'un bize aktardığı şekli ile notalanarak kayıtlar altına alınmıştır.

4.2.2.2. Ahmet Ali Selçuk'un Derlediği "Deniz Kenarında Sümbüllü Bağlar" İsimli Eser

Nota Materyali 5

"Deniz Kenarında Sümbüllü Bağlar" İsimli Gurbet Havası'nın Notası

DENİZ KENARINDA SÜMBÜLLÜ BAĞLAR

YÖRESİ : BURDUR/TEFENNİ
SÖZ MÜZİK : ANONİM
DERLEYEN : AHMET ALİ SELÇUK
NOTALAYAN : AHMET ALİ SELÇUK (TORUNU)

SAZ SÜRE : ♩=145

- 2 -

Saz Bölümü

Saz Bölümü

Saz Bölümü Finali

NOT: ARA SAZ OLARAK BAŞTAKİ SAZ BÖLÜMÜ ÇALINIR.

DENİZDE KENARINDA SÜMBÜLLÜ BAĞLAR
DİLLERİM TUTTUĞU GÖZLERİM AĞLAR
ON DÖRT AY OLUNCA GÖRÜLDÜ DAĞLAR
YASSI DAĞLARDA BEN SİLAMI GÖREYİM

ZALİM PÖYRAZ GENE SÜRÜDÜ BULUTU
GÜNDEN GÜNE SULARIMIZ İLİDİ
NERE GİTTİ ELA GÖZLÜM GÜL MEMELERİN KİLİDİ
GÜL MEMELERİN KİLİDİ GARA YERLERDE ÇÜRÜDÜ

- 3 -

Yöresi Burdur Tefenni, sözü ve müziği anonim olan bu eserin derleyeni Ahmet Ali Selçuk'tur. Eser'in Gülizar makamsal dizi özelliklerini taşıdığı görülmektedir. Ritimli ve serbest ritimli form yapısında olduğu için karma form içerisinde yer alan bu gurbet havasının ritimli olan bölümü (saz bölümü) 7/8'liktir. Düzümü ise 3+2+2 şeklindedir. Söz bölümü ise serbest ritimlidir. Şiirin her mısra sonrasında bir saz bölümü yer alır ve bu melodik yapı 7/8'lik olarak icra edilir. Birinci kıta bittikten sonra tekrar baştaki saz çalınır ve hemen hemen aynı notasyon kullanılarak ikinci kıta okunur.

4.2.2.3. Ahmet Ali Selçuk'un Derlediği "Duman Çökmüş Karamanın Üstüne" İsimli Eser

Nota Materyali 6

"Duman Çökmüş Karamanın Üstüne" İsimli Gurbet Havası'nın Notası

DUMAN ÇÖKMÜŞ KARAMANIN ÜSTÜNE

YÖRESİ : BURDUR/TEFENNİ
SÖZ - MÜZİK : ANONİM

DERLEYEN : AHMET ALİ SELÇUK
NOTALAYAN : AHMET ALİ SELÇUK (TORUNU)

Saz Süresi : ♩ = 140

POS TU NA

Saz Bölümü

Serbest

BÜL BÜL DE YU VADAYAPMIŞDAIOPZÜ LÜFÜ N BAŞINA

Saz Bölümü

Serbest

EL LE ME TOP ZÜ LÜ FÜN YU VA BO ZAR SI N

Saz Bölümü

Saz Bölümü Final

BO ZA R SI N

NOT: ARASAZ OLARAK BAŞTAKİ SAZ BÖLÜMÜ TEKRAR ÇALINIR.

- 2 -

**DUMANDA ÇÖKMÜŞ KARAMANIN ÜSTÜNE
GURBET ELLERİNE ATMIŞ GELİN POSTUNA
BÜLBÜL YUVA YAPMIŞ TOP ZÜLÜFÜN BAŞINA
ELLEME TOP ZÜLÜFÜN YUVASINI BOZARSIN**

**KEKİK KOYDUM DA KABARDIÇIN BAŞINA
KANRILIR KANRILIR ÖTER EŞİNE
SELAMLAR SALDIM CAN KARDEŞİME
SELAMI GELDİ DE KENDİ GELMEDİ**

**ÇİFTE BEŞİKTE IRLAMADIM OCAKTA
KÖRPE KUZULAR DA BESLEMEDİM KUCAKTA
DUMANDA TÜTER Mİ EVLATSIZ OCAKTA
DUMAN TÜTMEYEN OCAKLARA BENZİN DÖKSEM TÜTERMİ**

Postuna : Kendisini
Elleme : Dokunma
Kanrılır : Kubarmak
Irlamadım : Sallamadım

Yöresi Burdur Tefenni, sözü ve müziği anonim olan bu eserin derleyicisi Ahmet Ali Selçuk'tur. Eserin Gülizar makamsal dizi özelliklerini taşıdığı görülmektedir. Ritimli ve serbest ritimli form yapısında olduğu için karma

form içerisinde yer alan bu gurbet havasının ritimli olan bölümü (saz bölümü) 7/8'lidir. Düzümü ise 3+2+2 şeklindedir. Söz bölümü ise serbest ritimlidir. Şiirin her mısra sonrasında bir saz bölümü yer alır ve bu melodik yapı 7/8'lik olarak icra edilir. Birinci kıta bittikten sonra tekrar baştaki saz çalınır ve hemen hemen aynı notasyon kullanılarak ikinci ve üçüncü kıtaları okunur.

3.2.2.4. Ahmet Ali Selçuk'un Derlediği "Kulak Verdim Koca Dünyayı Dinledim" İsimli Eser

Nota Materyali 7

"Kulak Verdim Koca Dünyayı Dinledim" İsimli Gurbet Havası'nın Notası

KULAK VERDİM KOCA DÜNYAYI DİNLEDİM

YÖRESİ : BURDUR/TEFENNİ
SÖZ - MÜZİK : ANONİM

DERLEYEN: AHMET ALİ SELÇUK
NOTALAYAN: AHMET ALİ SELÇUK (TORUNU)

SAZ SÜRE : ♩ = 140

33 ÇO ĞU... MU... Ş

Saz Bölümü

24 BI LE... ME DİK TE A NA BA BA... GİVME TL

Saz Bölümü

28

Serbest

33 ÜSTÜ... MÜZDEBİRGÖL GELİ... DAĞI MI... Ş DAĞI MI... Ş

Saz Bölümü

34 DA ĞI... MI... Ş

Saz Bölümü Finali

35

NOT: ARASAZ OLARAK BAŞTAKİ SAZ BÖLÜMÜ TEKRAR ÇALINIR.

KULAKTA VERDİM KOCA DÜNYAYI DİNLEDİM
ARKAMIZDAN GİYBET EDEN ÇOĞUMUŞ
BİLEMEDİK ANA BARA KIYMETİ
ÜSTÜMÜZDEBİR GÖL GELİ DAĞIMIŞ

BİR GÜZEL GÖRDÜM HARMAN YERİNDE
SALINIP GELİR ÇORAP ELİNDE
BENİM GÖZÜM KIZDA DEĞİL GELİNDE
SALLAN GELİN BOYLARINA BAKAYIM

- 2 -

Yöresi Burdur Tefenni, sözü ve müziği anonim olan bu eserin derleyicisi Ahmet Ali Selçuk'tur. Gülizar makamsal dizi özelliklerini taşıyan bu gurbet havası, ritimli ve serbest ritimli form yapısında olduğu için karma form içerisinde yer almakta, ritimli olan bölümü (saz bölümü) 7/8'lik ritim kalıbında icra edilmektedir. Düzümü 3+2+2 şeklinde, söz bölümü ise serbest ritimlidir. Şiirin her mısra sonrasında bir saz bölümü yer alır ve bu melodik yapı 7/8'lik olarak icra edilir. Birinci kıta bittikten sonra tekrar baştaki saz çalınır ve hemen hemen aynı notasyon kullanılarak ikinci kıta okunur.

3.2.2.5. Ahmet Ali Selçuk'un Derlediği "Yıkılmıştır Şu Bağdat'ın Duvarı Yoktur Yapıcı" İsimli Eser

Nota Materyali 8

"Yıkılmıştır Şu Bağdat'ın Duvarı Yoktur Yapıcı" İsimli Gurbet Havası'nın Notası

YIKILMIŞTIR ŞU BAĞDATIN DUVARI YOKTUR YAPICI

YÖRESİ : BURDUR/TEFENNİ DERLEYEN : AHMET ALİ SELÇUK
KAYNAK KİŞİ : MUSTAFA KARA (HÜYÜKLÜ ARAP) NOTAYA ALAN: AHMET ALİ SELÇUK (TORUNU)

SAZ SÜRE : ♩ = 155

29

33

37

Serbest

41

YI... KIL MIŞ TIR DA ŞU BAĞ DA TIN DU VA RI DA YOK TU... R

Saz Bölümü

43

Serbest

44

YA... PL... CL...

Saz Bölümü

45

Serbest

50

KI MI... CELLAT OLMUŞ KI MI... GAPI CI... GA PI CI...

- 2 -

Saz Bölümü

51

Serbest

53

GA... PL... CI...

Saz Bölümü

54

Serbest

58

E... VE Lİ BEĞEN MEZDİN DE GA RA GÖZ LÜM MES Dİ...

Saz Bölümü

59

Serbest

61

BA... BU... CU...

Saz Bölümü

62

Serbest

67

ŞİMDİ... SİRİMLİ ÇARIKLARI SÜSLER OLDUN... LEROL... DU... N SEVDİĞİ... M

Saz Bölümü

68

Serbest

70

A... SEV... Dİ... Gİ... M

Saz Bölümü Finali

71

NOT: ARA SAZ OLARAK BAŞTAKİ SAZ BÖLÜMÜ ÇALINIR.

YIKILMIŞTIR ŞU BAĞDAT'IN DUVARIDAYOKTUR YAPICI
KİMİ CELLAT OLMUŞ KİMİ KAPICI
EVELİDE BEĞENMEZDİN GARA GÖZLÜM MESDİ BABUCU
ŞİMDİ SİRİMLİ ÇARIKLARI SÜSLER OLDUN (Sevdiğim)

YAZMALAR İÇİNDE GARALI YAZMA
DÜŞMANLAR İÇİNDE SALINIP GEZME (Sevdiğim)

MEKTUPLAR YAZARSAN GAHİRLİ YAZMA
GAHİRLİ MEKTUPLARIN DELİ EDER BENİ (Sevdiğim)

DERVİŞDE OLSAM AMAN AĞAMDA BU DAĞLARI DOLANSAM
ESSEM ESSEMDE ÇEŞMENİZDEN ULANSAM (Sevdiğim)

YALANDA DEĞİLERDE AMAN AĞAMDA BU DÜNYAYI İNANSAM
DİBİ TEMELİNDEN BOZUK DÜNYANIN (Sevdiğim)

Eveli: Eski Zaman
Sırım: İnce Uzun Esnek Deri Parçası
Ulanmak : Çeşmeden Su İçmek

- 3 -

Yöresi Burdur Tefenni, sözü ve müziği anonim olan bu eserin kaynak kişisi Mustafa Kara (Hüyükli Arap), derleyicisi ise Ahmet Ali Selçuk'tur. Gülizar makamsal dizi özelliklerini taşıyan bu gurbet havası, ritimli ve serbest ritimli form yapısında olduğu için karma form içerisinde yer almaktadır. Eserin ritimli olan bölümü (saz bölümü) 7/8'lik, düzumü 3+2+2 şeklinde, söz bölümü ise serbest ritimlidir. Şiirin her mısra sonrasında bir saz bölümü yer alır ve bu melodik yapı 7/8'lik olarak icra edilir. Birinci kıta bittikten sonra tekrar baştaki saz çalınır ve hemen hemen aynı notasyon kullanılarak ikinci ve üçüncü kıta okunur.

3.2.3. Ahmet Ali Selçuk'un Kaynaklık Ettiği Eserler ve Bu Eserlerin Müzikal Özellikleri

Yapılan araştırma sonucunda Ahmet Ali Selçuk'un kaynaklık ettiği beş eser tespit edilmiştir. Bu gurbet havalarını Sümer Ezgü 1980-90'lı yıllar aralığında derleyerek TRT repertuarına kazandırmıştır. Bu eserler içerisinde yalnızca bir gurbet havasının notasına ulaşılırken, diğer eserler bu çalışma içerisinde notaya alınarak kaydedilmiştir. Alfabetik sıraya göre TRT THM repertuarına kayıtlı Ahmet Ali Selçuk'tan derlenen eserler şu şekildedir:

3.2.3.1. Ahmet Ali Selçuk'un Kaynak Kişi Olarak Yer Aldığı "Dünya Dünya Dedikleri Bir Yeşil Ottur" İsimli Gurbet Havası

Nota Materyali 9

"Dünya Dünya Dedikleri Bir Yeşil Ottur" İsimli Gurbet Havası'nın Notası

DÜNYA DÜNYA DEDİKLERİ BİR YEŞİL OTTUR

YÖRESİ : BURDUR/TEFENNİ
KAYNAK KİŞİ : AHMET ALİ SELÇUK

DERLEYEN : SÜMER EZGÜ
NOTALAYAN: AHMET ALİ SELÇUK (TORUNU)

SAZ SÜRE : ♩=185

30 Serbest

DÜN YA DÜN YA DE DİK LE Rİ BİR YE... ŞİL OT TU R

31 Saz Bölümü

35 Serbest

ALÇAK LİYÜKSEK LİSE FA... SIÇOKTU R VAYÇOK TU R

36 Serbest

VAY ÇOK TU R

37 Saz Bölümü

41 Serbest

SEN NA... SİL DOK TOR SUN MER İF... MİN YOK TU R

42 Saz Bölümü

46 Serbest

NE MER HEM TUT MAZ DA YA RE LE Rİ... M VAR BE Nİ... M VAR BE Nİ

- 2 -

NOT: ARA SAZ OLARAK BAŞTAKİ SAZ BÖLÜMÜ ÇALINIR.

DÜNYA DÜNYA DEDİKLERİ BİR YEŞİL OTTUR
ALÇAKLI YÜKSEKLİ SEFASI ÇOKTUR
SEN NASIL DOKTORSUN MERHEMİN YOKTUR
NE MERHEM TUTMAZ YARELERİM VAR BENİM

DELİ GÖNÜL SENİ FARIDAMADIM
GÖRDÜĞÜM GÜZELLERDEN AYIRAMADIM
ÇOK GÜZELLER SEVDİM DOYURAMADIM
ACİZ KALDIM DA GÖNÜL SENİN ELİNDEN

Fandımadım: Egleycemedim (Yöre Ağzı)

Yöresi Burdur Tefenni, sözü ve müziği anonim olan bu eserin kaynak kişisi Ahmet Ali Selçuk'tur. Eser 1985-90'lı yıllarda Sümer Ezgü tarafından derlenerek kayıt altına alınmıştır. Bu gurbet havasının Gülizar makamsal dizi özelliklerini taşıdığı görülmektedir. Ritimli ve serbest ritimli form yapısında olduğu için karma form içerisinde yer alan bu gurbet havasının ritimli olan bölümü (saz bölümü) 7/8'lidir. Düzümü ise 3+2+2 şeklindedir. Söz bölümü ise serbest ritimlidir. Şiirin her mısra sonrasında bir saz bölümü yer alır ve bu melodik yapı 7/8'lik olarak icra edilir. Birinci kıta bittikten sonra tekrar baştaki saz çalınır ve hemen hemen aynı notasyon kullanılarak ikinci kıta okunur.

3.2.3.2. Ahmet Ali Selçuk'un Kaynak Kişi Olarak Yer Aldığı "Kargı Kalem ile Kara Yazı Yazarım" İsimli Gurbet Havası

Nota Materyali 10

"Kargı Kalem ile Kara Yazı Yazarım" İsimli Gurbet Havası'nın Notası

KARGI KALEM İLE KARA YAZI YAZARIM
(GARGI DA GALEM İLE GARA YAZI YAZARIM)

YÖRESİ : BURDUR/TEFENNİ DERLEYEN : SÜMER EZGÜ
KAYNAK KİŞİ : AHMET ALİ SELÇUK NOTALAYAN: AHMET ALİ SELÇUK (TORUNU)

SAZ SÜRESİ : ♩ = 140

39 Serbest
GAR DA GA LEM İ LE GA RA YA ZI YA ZA RI M

40 Saz Bölümü

48 Serbest
DER DİM ÇOK TUR U SUL USU I GE ZE RI M GE ZE RI M

49 GE ZE RI M Ö F

50 Saz Bölümü

54 Serbest
GAY RI DA GUR BET EL LE RİN DE GAL DI BE Nİ M ME ZA RIM Ö F

55 Saz Bölümü

59 Serbest
BURDA BİR GA RİP ÖLMÜŞ DE ŞİN LER AĞ LA SIN LA R SEVDİ GI M

63 SEV DI GI M

64 Saz Bölümü

68 Serbest
SEV DI GI M

69 Saz Bölümü Finali

NOT: ARA SAZ OLARAK BAŞTAKİ SAZ BÖLÜMÜ ÇALINIR.

GARGI DA GALEM İLE GARA YAZI YAZARIM
DİRDİM ÇOKTUR USUL USUL GEZERİM
GAYRI DA GURBET ELLERİNDE KALDI BENİM MEZARIM
BURDA BİR GARİP ÖLMÜŞ DEŞİNLER AĞLASINLAR SEVDİĞİM

DAĞLARI DOLANDI KEÇİNİN ÖNÜ
BOYNUNA TAKMIŞLAR GILDİREK ÇANI
VAR MIDİR BEYLER BU DÜNYANIN SONU
NEYLEYİM DÜNYAYI SONU OLDUKTAN GAYRI

Güldirek: Çan Sesi

Yöresi Burdur Tefenni, sözü ve müziği anonim olan bu eserin kaynak kişisi Ahmet Ali Selçuk'tur. Eser, Sümer Ezgü tarafından derlenerek kayıt altına alınmıştır. Eserin Gülizar makamsal dizi özelliklerini taşıdığı görülmektedir. Ritimli ve serbest ritimli form yapısında olduğu için karma form içerisinde yer alan bu gurbet

havasının ritimli olan bölümü (saz bölümü) 7/8'lidir. Düzümü ise 3+2+2 şeklindedir. Söz bölümü ise serbest ritimlidir. Şiirin her mısra sonrasında bir saz bölümü yer alır ve bu melodik yapı 7/8'lik olarak icra edilir. Birinci kıta bittikten sonra tekrar baştaki saz çalınır ve hemen hemen aynı notasyon kullanılarak ikinci kıta okunur.

3.2.3.3. Ahmet Ali Selçuk ve Mustafa Kara'nın Kaynak Kişi Olarak Yer Aldığı "Geceleri Kalkar Kalkar Ağlarım" İsimli Gurbet Havası

Nota Materyali 11

"Geceleri Kalkar Kalkar Ağlarım" İsimli Gurbet Havası'nın Notası

Yöresi : Burdur-Tefenni Derleyen : Sümer Ezgi
Kaynak: Ali Selçuk-Mustafa Kara Notalayın : Sümer Ezgi

GECELERİ KALKAR KALKAR AĞLARIM
(GURBET HAVASI)

259

Saz.....

tr

tr

tr

Serbest

Ya da gece le ri de amanda kal kar kal ka r ö f ö f

ağ la ri m ağ la ri m

249 "Notalarıyla Uzun Havalarmız"

Saz....

Serbest

Te sel li de

ve ri de bu li gönü mü ö f ö f

ey le ri m Saz.... ey le ri

m ö f Saz....

Ya da benya rimsiz de

budünya yı of o f Saz.... neyle

ri m neyle ri m ö f

Saz....

Ya bu ya lan dün ya da be nim te mel

250 "Notalarıyla Uzun Havalarmız"

li... f Saz... ma li... m mi
ma lum mi... öf Saz...
Ara saz olarak, baştaki saz bölümü çalınır.
Serbest
Ya da cu ra şahin gi bi de gayat yük se k
den u ça r öf ö f ö f
Saz...
Serbest
Sık mış da ga nat la rı nı da aman gök sü nü a ça r
Serbest
Saz... sev di... gi m öf
Saz...
251 "Notalarıyla Uzun Havalarmız"

Serbest
Ya da gır mı zı gül ün öm rü de tez di r
ö... f Saz... tez ge çe
Gır mı zı da gül ler geç di de de li gönü l öf ö
f geç me yo r
Saz...
Serbest
Saz... geç me yo r
Son
Ya da.. Geceleri de (kalkar)² ağlarım (öf)² ağlarım)² öf
Teselli de verir de bu deli gönlürümün (öf)² (cylerim)² of
Ya da.. Ben yarım siz de bu dünyayı (of)² (neylerim)²
Ya... Bu yalan dünyada benim temelli öf (malım mı)² öf
Ya da.. Cura şahin gibi gayet yüksekte uçar (öf)³
Sık mış da ganatlarını da göksünü açar (öf)² sevdiğim öf
Ya da.. Kırmızı gülün ömrü de tezdür öf tez geçer
Kırmızı da güller geçti de deli gönül (öf)² (geçmiyor)²
252 "Notalarıyla Uzun Havalarmız"

TRT THM repertuarına kayıtlı "Geceleri Kalkar Kalkar Ağlarım" isimli gurbet havasını Sümer Ezgü 1985'li yıllarda Mustafa Kara ve Ahmet Ali Selçuk'tan derlemiş ve notaya almıştır. Karcıgar makamsal dizi özelliklerini kısmen taşıyan bu eser ritimli ve serbest ritimli form yapısında olduğu için karma form içerisinde yer alır. Bu gurbet havasının ritimli olan bölümü (saz bölümü) 7/8'liktir. Düzümü ise 3+2+2 şeklindedir. Söz bölümü ise serbest ritimlidir. Şiirin her mısra sonrasında bir saz bölümü yer alır ve bu melodik yapı 7/8'lik olarak icra edilir.

3.2.3.4. Ahmet Ali Selçuk'un Kaynak Kişi Olarak Yer Aldığı "Gurbetin Yolları Dikendir Diken" İsimli Gurbet Havası

Nota Materyali 12

"Gurbetin Yolları Dikendir Diken" İsimli Gurbet Havası'nın Notası

GURBETİN YOLLARI DİKENDİR DİKEN

YÖRESİ : BURDUR/TEFENNİ
KAYNAK KİŞİ : AHMET ALİ SELÇUK
Saz Sürre : ♩=96

DERLEYEN : SÜMER EZGİ
NOTAYA ALAN : AHMET ALİ SELÇUK (TORUNU)

25 Serbest
GUR BE... TİN VOL LA RI DI KEN... DİR Dİ KEN...

26 VAY Dİ KEN... O... F

Saz Bölümü

27

30 Serbest
AY RI LİK DE GÜL Mİ BE Lİ... Mİ HÜ KEN... O... F

Saz Bölümü

33

36

39 Serbest
Sİ NE... ME Sİ NE ME SA RA... YİM DER KEN...

40 VAY DER KEN... VAY DER KE... O... F

Saz Bölümü

41

44

Söz Bölümü Finali

46 FELEK BE Nİ DE NAZ LI YAR DAN... N A YIR DL... O... F

NOT: ARASAZ OLARAK BAŞTAKİ SAZ BÖLÜMÜ ÇALINIR.

GURBETİN YOLLARI DİKENDİR DİKEN
AVRILIK GÖMLEĞİ BELİMİ BÜKEN
SİNEME SİNEME SARAYIM DERKEN
FELEK BENİ DE NAZLI YARDAN AYIRDI

FAYDASIZ DESTİYİ DOLDURMA GELİN
TOMURCUK GÜLLERİ SOLDURMA GELİN
DOSTUNU DÜŞMANINI GÜLDÜRME GELİN
SİLADA BİR GURBET EL DE BİR BANA

Yöresi Burdur Tefenni, sözü ve müziği anonim olan bu eserin kaynak kişisi Ahmet Ali Selçuk'tur. Eser Sümer Ezgü tarafından derlenerek kayıt altına alınmıştır. Eserin, Çargah makamsal dizi özelliklerini taşıdığı görülmektedir. Ritimli ve serbest ritimli form yapısında olduğu için karma form içerisinde yer alan bu gurbet havasının ritimli olan bölümü (saz bölümü), 2/4'lük ve 5/8'lik ritim kalıplarında icra edilmektedir. Söz bölümü ise serbest ritimlidir. Şiirin her mısra sonrasında bir saz bölümü yer alır ve bu melodik yapı 2/4'lük ve 5/8'lik ritim kalıpları ile icra edilmektedir. Birinci kıta bittikten sonra tekrar baştaki saz çalınır ve hemen hemen aynı notasyon kullanılarak ikinci kıta okunur.

3.2.3.5. Ahmet Ali Selçuk'un Kaynak Kişi Olarak Yer Aldığı "Yüce Dağ Başında Kubbeli Hamam" İsimli Gurbet Havası

Nota Materyali 13

"Yüce Dağ Başında Kubbeli Hamam" İsimli Gurbet Havası'nın Notası

YÜCE DAĞ BAŞINDA KUBBELİ HAMAM

YÖRESİ : BURDUR/TEFENNİ
KAYNAK KİŞİ : AHMET ALİ SELÇUK
SAZ SÜRE: ♩=145

DERLEYEN : SÜMER EZGÜ
NOTALAYAN: AHMET ALİ SELÇUK (TORUNU)

29
33
37 Serbest
YÜ CE... DAĞ BA SIN DA KUB BE... LI HA... MA... M

38 Saz Bölümü
42 Serbest
HA MA... MIN İ ÇİN DE SAV RU... LUR DU MA... N VAY DU MA... N

43
VAY DU MA... N O... F

44 Saz Bölümü
48
YA DA YA RİN DE İN CE BE Lİ Nİ SAR DI... GİM ZA MA... N

49 Saz Bölümü
51 Serbest
ÜÇ AY... LARDA BİR DÖRT AYLARDA... BİR BA NA... BİR BA NA...

54
BİR BA... NA

55 Saz Bölümü Finali

NOT: ARA SAZ OLARAK BAŞTAKİ SAZ BÖLÜMÜ ÇALINIR.

YÜCE DAĞ BAŞINDA KUBBELİ HAMAM
HAMAMIN İÇİNDE SAVRULUR DUMAN
YADA YARİNDE İNCE BELİNİ SARDIĞIM ZAMAN
ÜÇ AYLARDA BİR DÖRT AYLARDA BİR BANA

FESLİKAN YOLLADIM DESTEĞİ BAĞLI
SEN BİZİM ORALARA GELMEN Mİ GAYRI
SELAMLAR SALSAM DA ELİNEN GAYRI
SELAM ALLAH'INDIR AL KÖMÜR GÖZLÜM

FESLİKAN : FESLEĞEN

Yöresi Burdur Tefenni, sözü ve müziği anonim olan bu eserin kaynak kişisi Ahmet Ali Selçuk'tur. Eser Sümer Ezgü tarafından derlenerek kayıt altına alınmıştır. Eserin, Gülizar makamsal dizi özelliklerini kısmen taşıdığı görülmektedir. Ritimli ve serbest ritimli form yapısında olduğu için karma form içerisinde yer alan bu gurbet havasının ritimli olan bölümü (saz bölümü) 7/8'lidir. Düzümü ise 3+2+2 şeklindedir. Söz bölümü ise serbest ritimlidir. Şiirin her mısra sonrasında bir saz bölümü yer alır ve bu melodik yapı 7/8'lik olarak icra edilir. Birinci kıta bittikten sonra tekrar baştaki saz çalınır ve hemen hemen aynı notasyon kullanılarak ikinci kıtası da okunur.

Yukarıda yer alan bilgiler doğrultusunda Ahmet Ali Selçuk'un müziği anonim olup kendisinin söz yazdığı, derlediği ve kaynaklık ettiği 13 eserin olduğu tespit edilmiştir. Eserlere ait müzikal form, makamsal dizi ve ritmik yapıların genel tablosu şu şekildedir.

Tablo 1

Ahmet Ali Selçuk'un müziği anonim olup kendisinin söz yazdığı, derlediği ve kaynaklık ettiği eserlerin müzikal form, makamsal dizi ve ritmik yapı dağılımı

Eser İsmi	Esere Katkı Durumu	Eserin Formu	Eserin Makamsal Dizisi	Eserin Ritmi
Deli Dediler Aman Agam da Ben Deli Miyim	Söz: A. Ali Selçuk	Uzun hava (Gurbet Havası)	Gülizar	Saz: 7/8 Söz: Serbest
Uçtu mu Ola Yaylamızın Keklik Alayı	Söz: A. Ali Selçuk	Uzun hava (Gurbet Havası)	Gülizar	Saz: 7/8 Söz: Serbest
Yağmur Yağar Şipildenler Olmadan	Söz: A. Ali Selçuk	Uzun hava (Gurbet Havası)	Gülizar	Saz: 7/8 Söz: Serbest
Dağda Kuzu Yayılır Vay Aman	Derleyen: Ahmet Ali Selçuk	Kırık Hava	Hüseyini	9/8 (teke zeybek)
Deniz Kenarında Sümbüllü Bağlar	Derleyen: Ahmet Ali Selçuk	Uzun hava (Gurbet Havası)	Gülizar	Saz: 7/8 Söz: Serbest
Duman Çökmüş Karamanın Üstüne	Derleyen: Ahmet Ali Selçuk	Uzun hava (Gurbet Havası)	Gülizar	Saz: 7/8 Söz: Serbest
Kulak Verdım Koca Dünyayı Dinledim	Derleyen: Ahmet Ali Selçuk	Uzun hava (Gurbet Havası)	Gülizar	Saz: 7/8 Söz: Serbest
Yıkılmıştır Şu Bağdat'ın Duvarı Yoktur Yapıcı	Derleyen: Ahmet Ali Selçuk	Uzun hava (Gurbet Havası)	Gülizar	Saz: 7/8 Söz: Serbest
Dünya Dünya Dedikleri Bir Yeşil Ottur	Kaynak Kişi: Ahmet Ali Selçuk	Uzun hava (Gurbet Havası)	Gülizar	Saz: 7/8 Söz: Serbest
Kargı Kalem ile Kara Yazı Yazarım	Kaynak Kişi: Ahmet Ali Selçuk	Uzun hava (Gurbet Havası)	Gülizar	Saz: 7/8 Söz: Serbest
Geceleri Kalkar Kalkar Ağlarım	Kaynak Kişi: Ahmet Ali Selçuk	Uzun hava (Gurbet Havası)	Karcığar	Saz: 7/8 Söz: Serbest
Gurbet'in Yolları Dikendir Diken	Kaynak Kişi: Ahmet Ali Selçuk	Uzun hava (Gurbet Havası)	Çargah	Saz: 2/4 - 5/8 Söz: Serbest
Yüce Dağ Başında Kubbeli Hamam	Kaynak Kişi: Ahmet Ali Selçuk	Uzun hava (Gurbet Havası)	Gülizar	Saz: 7/8 Söz: Serbest

Tablo 1'e bakıldığında, Burdur yöresine ait Türk Halk Müziği repertuarı içerisinde Ahmet Ali Selçuk'un bu kültüre emek verdiği 13 eserin olduğu görülmektedir. Bu eserlerden müziği anonim olup kendisinin söz yazdığı 3, ustalarından ve yöre ekiplerinden duyup günümüze derleyerek aktardığı 5 ve kaynaklık ettiği yine 5 eserin olduğu tespit edilmiştir. Eserlerden 12 tanesinin uzun hava (gurbet havası), 1'inin de kırık hava (9/8 teke zeybek) formunda olduğu görülmektedir. Eserlerden 10 tanesinin Gülizar, 1'inin Hüseyini, 1'inin Karcığar ve 1'inin de Çargâh makam dizisinde olduğu belirlenmiştir. Tabloda yer alan 12 uzun havanın özellikle saz bölümlerinin ritmik yapıda olduğu, bu ritmik değer ise 11 eserde 7/8'lik, 1 eserde ise 2/4'lük ve 5/8'lik ritim yapısında olduğu tespit edilmiştir. Bu eserlerin söz bölümlerinin serbest ritimli vokal ezgi formunda olduğu analiz edilmiştir. Ritimli vokal ezgi (kırık hava) formunda olan eserin saz ve söz bölümlerinin 9/8'lik ritmik yapıda icra edilmiştir. Bu çalışma içerisinde elde edilen bulgular sonucunda ulaşılan 11 uzun hava ve 1 kırık havanın notası bu çalışma içerisinde oluşturulmuştur.

3.3. Ahmet Ali Selçuk'un Bağlama-Vokal İle İcra Ettiği Yöreyle Has Olan Gurbet Havalarındaki Müzikal Üslubu

Teke yöresine ait gerek kırık havalarda gerekse uzun havalarda yöreye ait bir takım tavır özellikleri mevcuttur. Özellikle uzun havalar (gurbet havaları) içerisinde yörede her ne kadar anonim bir çalım şekli olsa da Ahmet Ali Selçuk kendine has bir üslup ile bu ezgileri seslendirmiştir. Selçuk, bağlama çalgısı ile gurbet havalarının "açış" diye tabir edilen saz bölümlerinde kendine ait çalım teknikleri sergilemiş, bu çalım teknikler yörede diğer sanatçılar tarafından da kabul görmüş ve yöredeki diğer sanatçılar icra ettikleri diğer eserlerde de bu çalım tekniklerini kullanmışlardır. Bağlama ile çalıp okuduğu nota materyali 10'da "Kargı Kalem ile Kara Yazı Yazarım" isimli gurbet havasının (uzun hava) müzikal analizi şu şekildedir:

Eserin saz ve ses (vokal) bölümleri incelendiğinde iki tür müzik cümlesinden oluştuğu görülmüştür. Gurbet havasının 1. ve 3. cümleleri aynı müziksel biçimde olduğu için A, 2. ve 4. cümleleri aynı müziksel biçimde olduğu için B müzik cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Saz Bölümü:

A saz cümlesi (1-26. ölçüler), 7. Derece "Sol" sesi ile başlamış, 5. Derece "Mi" sesine inerek bu seste iki ölçü boyunca devam etmiştir. Ezgi, 5. Derece "Mi" ve 4. Derece "Re" sesleri arasında geçkiler yaptıktan sonra, 4. Derece "Re" sesinde kalarak burada iki ölçülük seyir göstermiştir. 3. Derece "Do" sesi ile tekrar başlayıp 5. Derece "Mi" sesine gelen ezgi, 7. Derece "Sol" sesine çarparak geri dönüş vermiş ve bu dönüşte 5. Derece "Mi" sesinde bemol almıştır. 5. derecedeki "Mi" bemol sesi sonrasında 2. derece "Si b2" sesine inen ezgi burada iki ölçülük seyir göstermiştir. 2. Derece "Si b2" sesindeki seyri sonrası 4. derece "Re" sesine çarpan ezgi, karara ulaşmak için 2. Derecede "Si b" sesini de kullanarak pesteki 7. Derece "Sol" sesine düşmüştür. Ezgi, pesteki 7. Derece "Sol" sesi sonrasında 1. Derece "La" karar sesine gelmiş ve burada iki ölçü seyir gösterdikten sonra ilk saz cümlesi tamamlanmıştır.

B saz cümlesi (15-34. ölçüler), A saz cümlesi ile benzer şekilde 7. Derece "Sol" sesi ile başlamış ve 5. Derece "Mi" sesine inerek bu seste iki ölçü boyunca devam etmiştir. 5. Derece "Mi" ve 4. Derece "Re" seslerinde geçkiler yapan ezgi, 4. Derece "Re" sesinde kalarak burada iki ölçü seyir göstermiştir. 3. Derece "Do" sesi ile devam eden ezgi, tekrar 5. Derece "Mi" sesine gelmiş, buradan 7. Derece "Sol" sesine ulaşmıştır. Ezgi, 7. Derece "Sol" sesinden geri dönüşü sırasında 5. Derece "Mi" sesinde bemol almış ve A cümlesinden farklı olarak 3. Derece "Do" sesinde dört ölçülük seyir göstermiştir. 3. Derece "Do" sesi ile tekrar başlayan ezgi, 1. Derece "La" sesine inmiş, 7. Derece pesteki "Sol" ve 3. Derece "Do" sesleri sonrasında 2. Derece "Sib2" sesine gelerek iki ölçülük seyir göstermiştir. Karar sese doğru hareketine 2. Derecedeki "Si b" sesini kullanarak başlayan ezgi, pesteki 7. Derece "Sol" ve pesteki 6. Derece "Fa#3" seslerinde geçkisini yaptıktan sonra 1. Derece "La" karar sesine gelerek dört ölçü seyir göstermiş ve ikinci saz cümlesi tamamlanmıştır.

Ses icrasına başlanmadan önce vokale yol göstermek amaçlı düşündüğümüz dört ölçülük saz bölümü daha bulunmaktadır (35-38. Ölçü). Bu bölümün ilk iki ölçüsü, saz bölümünün başındaki iki ölçü ile aynıdır (1-2. Ölçü). Son iki ölçü ise 7. Derece pesteki "Sol" ve 2. Derece "Sib2" seslerindeki geçki sonrasında 1. Derece "La" karar sesinde sonlanmıştır.

Söz aralarında vokali dinlendirmek ve çalgı ile desteklemek maksatlı düşündüğümüz saz cevapları bulunmaktadır. Bu saz cevaplarının, sözün bittiği sesi karar sesine doğru taşımak ve yeni sözün başlayacağı sese tekrar ulaştırmak maksadıyla kullanıldığı düşünülmektedir.

Ses (Vokal) Bölümü:

A söz cümlesi (39. Ölçü) 7. Derece "Sol" sesinden başlayarak 5. Derece "Mi" sesine ters glissando ile düşmüş, buradaki seyri sonrasında 4. derece "Re" sesinde asma kalışını yapmıştır. 5. Derece "Mi" sesi ile tekrar başlayan söz bölümü 3. Derece "Do", 4. Derece "Re" ve 5. Derece "Mi" sesleri arasında gerçekleştirdiği hançereler sonrasında tekrar 4. derece "Re" sesine gelerek A söz cümlesini tamamlamıştır.

B müzik cümlesi (48. Ölçü) 7. Derece "Sol" sesinden başlayarak 5. Derece "Mi" sesine ters glisendo ile düşmektedir. "Mi" sesindeki seyri sırasında 3. Derece "Do", 4. Derece "Re" ve 5. Derece "Mi" sesleri arasında hançere hareketleri gösteren söz bölümü, 4. Derece "Re" sesindeki kısa süreli kalışı sonrasında, tekrar 5. Derece "Mi" sesine gelmiş, buradan da 7. Derece "Sol" sesine ulaşmıştır. 7. Derece "Sol" sesinden geri dönüşü sırasında 5. Derece "Mi" sesinde bemol alan söz bölümü, 2. Derece "Sib2", 3. Derece "Do" ve 4. Derece "Re"

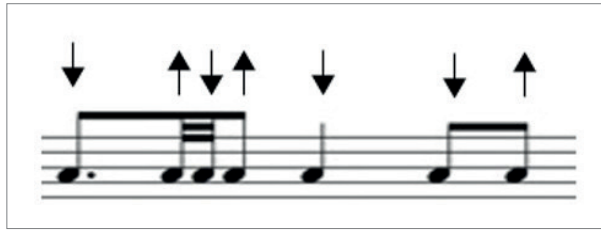
sesleri arasında hançereler göstermiş ve 3. Derece "Do" sesinde ilk asma kalışını yapmıştır. 3. Derece "Do" sesi ile tekrar başlayan söz bölümü 2. Derece "Sib2" sesine ulaşmış, bu kısımda söz bölümünü karar sese taşımak amaçlı düşündüğümüz "Öf" katma sözü eklenmiştir. "Öf" bitiriş kelimesi 2. Derece "Sib2" ile başlamış, 1. Derece "La", 2.derece "Sib2" ve 3. Derece "Do" seslerinde gerçekleşen hançereler ile 1. Derece "La" karar sesine ulaştırılmış ve B söz cümlesi sonlanmıştır.

Saz İcrası Yorumu

Nota materyali 10'da yer alan Ahmet Ali Selçuk'un çaldığı gurbet havasını kısaca özetlemek gerekir ise; Selçuk'un Tefenni bölgesinde 7/8'lik ritim kalıbında icra edilen ve yaygın olarak kullanılan gurbet havası tavrını benimsediği fakat bu icrasına zaman zaman kendine özgü tavrı ve teknik özellikleri de eklediği görülmüştür. Teke yöresinde icra edilen 7/8 ritim kalıbındaki gurbet havalarının saz bölümlerinde kullanılan tavrı ve tezene yönleri genelde Görsel 1'deki gibidir.

Görsel 1

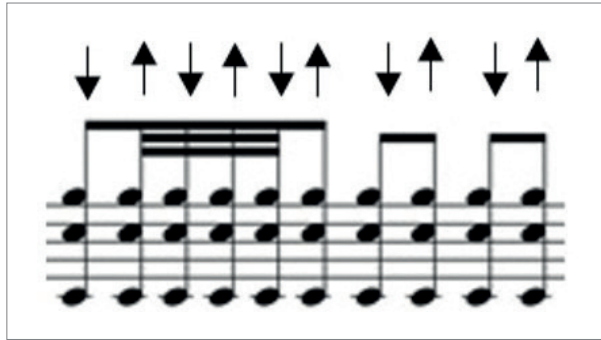
Yaygın olarak kullanılan 7/8'lik gurbet havası tavrı

Ahmet Ali Selçuk'ta görmüş olduğumuz kendi üslubuna has tavrıdan ilkinde, B saz cümlesinin 24. ve 25. ölçülerinde rastlanılmıştır. 22. ve 23. ölçüde yaygın olarak kullanılan 7/8'lik gurbet havası tavrı görülürken, 24. ve 25. ölçüde kendi üslubuna has bir tavrı ve kendi tezene stili görülmektedir. Bu tavrı ve tezene yönleri ise Görsel 2'de gösterilmiştir.

Görsel 2

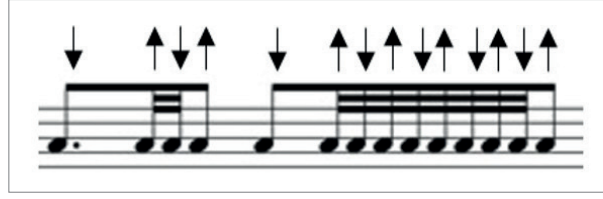
Ahmet Ali Selçuk'un bağlama icrasında görülen gurbet havası tavrı 1

Ahmet Ali Selçuk'ta görmüş olduğumuz kendi üslubuna has tavrıdan ikincisine ise B saz cümlesinin 32. ölçüsünde rastlanılmıştır. Selçuk'un 1. Derece "La" karar sesindeki seyri sırasında kullandığı tavrı dikkat çekicidir. 31. Ölçüdeki ilk tavrı karakteristik gurbet havası tavrı ile başlarken, 32. Ölçüde kullandığı tavrı, kendi üslubuna has bir tavrı ve tezeneleme ile gerçekleşmiştir. Bu tavrı ve tezene yönleri ise Görsel 3'teki gibidir.

Görsel 3

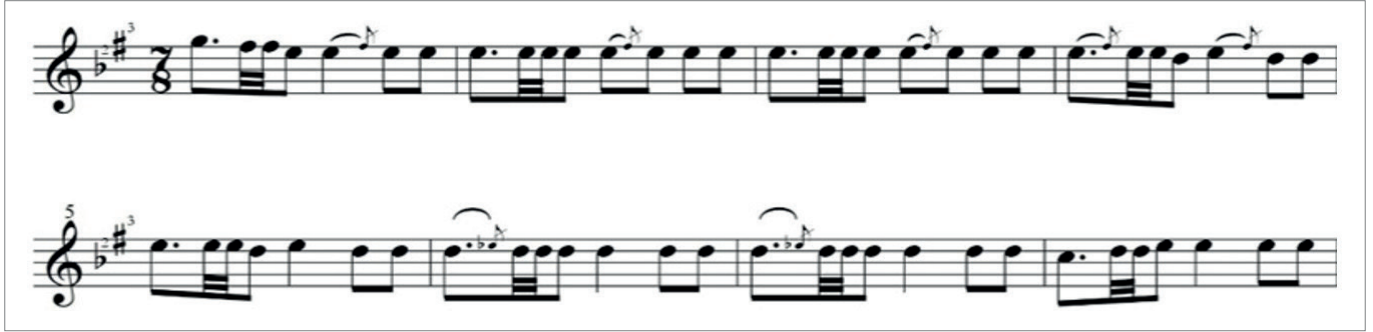
Ahmet Ali Selçuk'un bağlama icrasında görülen gurbet havası tavrı 2

Selçuk'un, 7/8'lik (3+2+2) ritim kalıbında icra ettiği bu eserin güçlü perdesi olan 5. Derece "Mi" sesinde 'çarpma' tekniği uyguladığı görülmektedir. Bu tekniği özellikle ritim kalıbının birinci ya da dördüncü zamanlarında uyguladığı gözlenmiştir. Bu çalım tekniğine, saz bölümünün genelinde rastlanmıştır. Teknik Görsel 4'deki gibidir.

Görsel 4

Ahmet Ali Selçuk'un bağlama icrasında görülen 'çarpma' tekniği

Görsel 5'te Selçuk'un 22. ölçü ve 25. Ölçü aralığında, 3. Derece "Do" sesine vurgu yaptığı gözlenmiştir. Buradaki vurgu sırasında bağlamanın orta teli ve üst telindeki do seslerine alt teldeki sol sesini de ekleyerek 'bare' tekniği uyguladığı görülmektedir.

Görsel 5

Ahmet Ali Selçuk'un bağlama icrasında görülen 'bare' tekniği

Ahmet Ali Selçuk, gurbet havasını icra ederken saz bölümünün genelinde sağ el parmak vurma tekniğini kullanmaktadır. Bu tekniği, 7/8'lik (3+2+2) ritim kalıbının birinci ve dördüncü zamanlarında uyguladığı görülmektedir. 7/8'lik gurbet havalarının ritmik yapısına bakıldığında, birinci ve dördüncü zamanların güçlü zamanlar olduğu ve Selçuk'un da bu tekniği güçlü zamanlarda uyguladığı gözlenmiştir. Bu tekniğe Görsel 6'da yer verilmiştir.

Görsel 6

Ahmet Ali Selçuk'un bağlama icrasında uyguladığı 'sağ el parmak vurma' tekniği

Ses (Vokal) İcrası Yorumu

Ahmet Ali Selçuk'un söylediği bu gurbet havasını kısaca özetlemek gerekir ise; Selçuk'un serbest ritimli form yapısında seslendirdiği bu gurbet havasının A söz cümlesinde çeşitli teknikler uyguladığı görülmektedir. "Gargı da galem ile gara yazı yazarım" şeklindeki ilk mısranın altı çizili olan "gar" hecesinde 'glissando' tekniği uyguladığı, aynı mısradaki altı çizili olan "le" hecesinde 'tril' tekniği uyguladığı, altı çizili "zı" ve mısra sonundaki altı çizili "rım" hecelerine bakıldığında ise eser genelinde çeşitli varyasyonlarını kullandığı karakteristik olarak düşünülebilen 'hançere' teknikleri uyguladığı görülmektedir. Bu teknikler Görsel 7'de gösterilmektedir.

Görsel 7

Selçuk'un söz icrası sırasında uyguladığı 'glissando', 'tril' ve 'hançere' teknikleri

B söz cümlesindeki "Derdim çoktur usul usul gezerim gezerim gezerim" sözlerinde, A söz cümlesinden farklı olarak altı çizili olan "ze" ve "rim" hecelerinde 'çarpma' tekniğinin kullanıldığı görülmektedir. Bu teknikler Görsel 8'de gösterilmiştir.

Görsel 8

Selçuk'un söz icrası sırasında uyguladığı 'çarpma' tekniği

A. A. Selçuk'un bağlama icrasındaki ustalığı, ses (vokal) yeteneğinde de görülmektedir. Ses icrası sırasında kullandığı gırtlak teknikleri, sesini kullanırken gerek pes gerekse tiz seslerde konuşur gibi dinleyeni rahatsız etmeden ve seslerden ayrılmadan dokunaklı icralar gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

4.TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Burdurlu Mahalli Sanatçı Ahmet Ali Selçuk'un hayatı, eserleri ve müzikal üslubu üzerine yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar şu şekildedir.

Ahmet Ali Selçuk'un, 1944 yılında Burdur'a bağlı Tefenni ilçesinin Hasanpaşa köyünde doğduğu, 1962 yılında Feride Selçuk ile evlendiği, bu evlilikten Kadir, Fatma, Bayram ve Seval adında dört çocuğunun dünyaya geldiği ve 01 Temmuz 2011 yılında da vefat ettiği, ailesinin Tefennili Ahmet Yamacı'nın sülalesinden olması ve bulunduğu yörede Mustafa Kara (Hüyükklü Arap), Ahmet Çelik (Sağır Amad), Cafer Kılınç (Topal Cafer) gibi ustaları dinlemesi ile müziğe ilgi duyduğu, 13-14'lü yaşlarda Tefenni bölgesinin önemli yöresel ustalarından 'Hüyük Arap' lakabı ile bilinen Mustafa Kara'nın yanında çıraklığa başladığı ve süreç içerisinde davul, zurna ve bağlama çalgılarını öğrenip geliştirdiği, düğünlerde; bağlama, davul, zurna, cura, sipsi gibi çalgılar icra ettiği, bağlama, zurna ve ses icrasında ustalaşmasının halk müziği alanında yörenin önde gelen isimlerinden biri haline gelmesinde etkili olduğu,

Burdur yöresine ait Türk Halk Müziği repertuarı içerisinde Ahmet Ali Selçuk'un 13 eserin olduğu, bu eserlerden müziği anonim olup kendisinin söz yazdığı 3, ustalarından ve yöre ekiplerinden duyup günümüze derleyerek aktardığı 5 ve kaynaklık ettiği yine 5 eserin olduğu, eserlerden 12 tanesinin uzun hava (gurbet havası), 1'inin de kırık hava (9/8 teke zeybek) formunda olduğu, eserlerden 10 tanesinin Gülizar, 1'inin Hüseyini, 1'inin Karcıgar ve 1'inin de Çargâh makam dizisinde olduğu, tabloda yer alan 12 uzun havanın özellikle saz bölümlerinin ritmik yapıda olduğu, bu ritmik değer in ise 11 eserde 7/8'lik, 1 eserde ise 2/4'lük ve 5/8'lik ritim yapısında olduğu,

Tefenni yöresinde icra edilen gurbet havalarında Ahmet Ali Selçuk'un saz bölümlerini 7/8'lik ritim kalıbında çaldığı, bu ritim kalıbında kendi geliştirdiği teknik ve tavırlar sergilediği, bunlardan ilkinde 7/8'lik ritim kalıbının ilk üç zamanında, ikincisine ise son dört zamanda uyguladığı ve bu tavırları gurbet havalarının genelinde icra ettiği, bu çalım stiline yörede "Ahmet Ali Selçuk Tavrı" diye adlandırıldığı, Ahmet Ali Selçuk'un "Kargı Kalem ile Kara Yazı Yazarım" isimli gurbet havasının saz icrası sırasında, sol el tekniğinde perdenin komşu perdesi ile yapılan çarpmaları sıklıkla kullandığı, bu tekniği ritimle uyumlu halde gerçekleştirdiği, Selçuk ile ilgili işitsel kayıtlar incelendiğinde, ses icrasında en pes ve en tiz sesi referans alınarak tenor ses karakterine sahip olduğu, icra ettiği eserlere bakıldığında tiz seslerde rahat hareket edebildiği ve nefes kullanımını doğru bir şekilde uygulayabildiği, Ahmet Ali Selçuk'un, bağlama, ses ve zurna icrasında geliştirdiği tavır ve üslup özelliklerini hem kendi eserlerinde hem de yöredeki diğer eserlerde uyguladığı, bu icra şekillerinin yörede diğer sanatçılar tarafından da kabul gördüğü, Tefenni bölgesindeki gurbet havalarının icrasında 'Ahmet Ali Selçuk tavrı' diye isimlendirilen gurbet havası çalım üslubunun geliştiği, yöredeki düğünlerin içerisinde yoğun bir şekilde bulunan müzik icralarının Selçuk'un müzikalitesini artırdığı düşünülmüş ayrıca müziğe duyduğu ilgilinin onun bağlama, zurna ve vokal (ses) alanlarında önemli bir icracı olmasında etkili olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Burdur'un diğer bölgelerinde de kendine has icralar gösteren ustaların bulunduğu bilinmektedir. Dolayısıyla bu ustaların da hayatları, eserleri ve müzikal özellikleri ile ilgili çeşitli araştırmaların yapılması, bu tür isimlerin unutulmaması için kendi yörelerinde isimlerinin koyulacağı festivallerin düzenlenmesi, bu ustaların yöresel icra tekniklerinin sergileneceği yarışmaların organize edilmesi, bölgedeki saklı kalmış eserler için derleme ve saha çalışmalarının yapılması ve bu çalışmaların literatüre kazandırılması, önerilmektedir.

Etik kurul onayı

Çalışma, Akdeniz Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından onaylanmıştır (tarih: 09.10.2024, sayı: 1034482).

Yazarlık katkısı

Çalışmanın tasarımı ve konsepti: AAS, CŞ; verilerin toplanması: AAS, CŞ; sonuçların analizi ve yorumlanması: AAS, CŞ; çalışmanın yazımı: AAS, CŞ. Tüm yazarlar sonuçları gözden geçirmiş ve makalenin son halini onaylamıştır.

Finansman kaynağı

Yazarlar, çalışmanın herhangi bir finansman almadığını beyan etmektedir.

Çıkar çatışması

Yazarlar, herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedir.

Ethical approval

The study was approved by Akdeniz University Social Sciences and Humanities Scientific Research and Publication Ethics Committee (date: 09.10.2024, number: 1034482).

Author contribution

Study conception and design: AAS, CŞ; data collection: AAS, CŞ; analysis and interpretation of results: AAS, CŞ; draft manuscript preparation: AAS, CŞ. All authors reviewed the results and approved the final version of the article.

Source of funding

The authors declare the study received no funding.

Conflict of interest

The authors declare that there is no conflict of interest.

KAYNAKLAR

- Büyükyıldız, H. Z. (2009). *Türk Halk Müziği: Ulusal Türk Müziği*. Papatya Yayıncılık.
- Emnalar, A. (1998). *Tüm yönleriyle Türk halk müziği ve nazariyatı*. Ege Üniversitesi Basım Evi.
- Gök Akyıldız, S. (2016). *Burdur yöresi Türk halk müziği ve özellikleri* (Tez No. 430675) [Doktora tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi
- Özbek, M. (2014). *Türk halk müziği el kitabı 1: Terim sözlüğü*. Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Sarısozen, M. (1962). *Türk halk musikisi usulleri*. Resimli Posta Matbaası.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. ALF Matbaası.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. bs.). Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Teke region; It is a peninsula extending towards the Mediterranean between the Gulf of Antalya and the Gulf of Fethiye in the south-west of Turkey. This geography, which has been used as a residential area since very early times, has an important cultural heritage. Burdur province, which is accepted as the cultural capital of the Teke region, emerges as a province that carries and transfers this heritage to a significant extent. With this study, it is aimed to examine the data about the life, works and musical style of Ahmet Ali Selçuk, a local artist from Burdur, who has made important contributions to the music of the Teke region.

One of the places that draws attention with its rich musical structure in Burdur province is Tefenni region. There are important local artists who have been trained in playing and singing in this region. One of these artists is Ahmet Ali Selçuk. Ahmet Ali Selçuk stands out as a local artist who has developed the bağlama and zurna instruments that he learned from his masters, exhibited his own unique styles in instrument and vocal performances and contributed works to the region over time. Especially the 7/8 playing style he applied in the saz sections of the long havaları, which are the long havaları specific to the region, the techniques and attitudes he applied during this playing and the performance styles he applied in zurna performance were found to be remarkable. In addition, as a result of the research conducted, it was seen that A. Ali Selçuk had anonymous music and folk songs with his own lyrics, which he also compiled and used as sources.

2. Method

In the first part of the study, "The Life and Musical Life of Ahmet Ali Selçuk"; source (document) scanning was conducted and semi-structured interview questions were applied. In the second part, "Ahmet Ali Selçuk's Music, Anonymous Lyrics Belonging to Him, Works He Compiled and Served as Sources and Musical Characteristics of These Works"; source (document) scanning and semi-structured interview questions were applied, and visual and auditory recordings were examined. In the third part, "Musical Style of Ahmet Ali Selçuk in Expatriate Tunes Specific to the Region Performed with Bağlama-vocal and Zurna", two expatriate tunes in which Selçuk performed bağlama-vocal and zurna were examined and musical analysis of these

works was made. As a result of the examinations, 8 filled tape recordings and 5 video recordings belonging to Ahmet Ali Selçuk were obtained. A total of 13 works were identified, including 3 works whose music and lyrics belong to him, 5 works that he compiled as a result of examining visual and audio recordings, and 5 works in the TRT THM repertoire for which he was a source person as a result of document (source) scanning. The note of 1 of the 5 works for which he was a source person was reached, but no notes could be reached for the other 12 works. The 12 works in question were notated in this study using the notation writing program (Finale 2014). Identification information for all works is provided at the bottom of the note materials. The data obtained regarding Ahmet Ali Selçuk's life, musical life, works, musical characteristics of these works, musical style in expatriate tunes specific to the region where bağlama-vocal and zurna performances are found were transformed into findings using descriptive analysis and content analysis.

3. Findings, Discussion and Results

Ahmet Ali Selçuk, who lived between 1944-2011 and apprenticed with Mustafa Kara (Hüyüklü Arap), one of the important masters of the region, at the age of 13-14. and throughout his professional life; It was determined that he played drum, zurna, bağlama, cura and sipsi instruments. Within the Turkish Folk Music repertoire belonging to the Burdur region, 13 works of Ahmet Ali Selçuk, in which he contributed to this culture, were reached. Among these works, 3 works whose music is anonymous and written by him, 5 works that he heard from his masters and local teams and compiled and transferred to the present, and 5 works that he sourced were identified. It has been seen that 12 of the works are in the form of unmetered folk songs (expatriate songs), and 1 of them is in the form of broken folk song (9/8 teke zeybek). It has been determined that 10 of the works are in Gülizar, 1 in Hüseyini, 1 in Karcıgar and 1 in Çargah makam. The notes of 11 unmetered folk songs and 1 broken folk song from the works reached were created in this study. It has been concluded that Ahmet Ali Selçuk has unique techniques and manners that he applies in the performance of the bağlama, vocals and voices, especially in the performance of the expatriate air that are unique to the region, and this style of playing is known in the region as 'Ahmet Ali Selçuk Attitude'.

It is known that there are masters who perform in their own unique ways in other regions of Burdur. Therefore, it is recommended that various studies be conducted on the lives, works and musical characteristics of these masters, that festivals be organized in their regions in order to prevent such names from being forgotten, that competitions be organized in which the local performance techniques of these masters will be exhibited, that compilations and field studies be conducted for the hidden works in the region and that these studies be added to the literature.